

POLLACK EXPO - TÖRTÉNETI ÉPÜLETEK HELYREÁLLÍTÁSA SZAKMAI FÓRUM

Történeti épületek helyreállítása – az építés-kivitelezés és szerkezetvizsgálat szakmai kérdései

PÉCS, 2024. április 19. péntek, 9.00-15.00

Történeti épületek rehabilitációja a közös múlt megismerése és megőrzésének igénye mellett a fenntarthatóság kihívásaira is adekvát válasz. Az érték megismerése és megőrzése mellett az épületek mai kor igényei szerinti használhatósága feszül egymásnak, még azonos funkciót hordozó épületek esetében is. Természetesen a mai használat módja minél jobban eltér a korabelitől annál nagyobb a kihívás az épület integritásának megőrzése. Történeti épületek felújítása, újra használatba vonása több szakmai együttműködését, és sajátos elköteleződést követel meg. A szakmai fórum előadásai konkrét példákon keresztül mutatják be szerkezetek, homlokzatok, homlokzati részletek, belső terek, vagy éppen az épületegyüttes egészének értelmezését segítő periodizációnak a feladatait. Hallunk majd a tervezést megelőző, a legmodernebb eszközökkel készülő épületdiagnosztikai eljárásokról, és komplett épület helyreállítás műszaki kihívásairól egyaránt.

Az előadók a PTE MIK Történeti épületdiagnosztikai és rehabilitációs szakmérnöki képzés oktatói és a közelmúlt jelentős műemléki helyreállításaiban aktívan résztvevő építészek, építőmérnökök.

A szakmai program akkreditációját a MÉK és az MMK felé elindítottuk.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk: Dr. MÉSZÁROS Bernadett egyetemi adjunktus, okl. közgazdász, műemlékvédelmi szaktanácsadó, a szakmai fórum szervezője.

Program

9.00 - 9.05	Köszöntő – Dr. KOVÁCS-ANDOR Krisztián egyetemi docens, okl. építészmérnök, házigazda
9.05 - 9.25	prof. Dr. ORBÁN Zoltán egyetemi tanár, okl. építőmérnök: Roncsolásmentes diagnosztikai vizsgálatok alkalmazása történeti épületek helyreállításának előkészítésében
	Történeti épületek tartószerkezeti megfelelőségének megítélése az új építésű szerkezeteknél alkalmazott módszerekhez képest eltérő számítási eljárásokat és speciális diagnosztikai módszereket igényel. Mivel ezen szerkezeteknél a tervezési folyamatot és a megvalósítás során az építési folyamatot általában nem segítette megfelelő szabvány környezet ezért a szerkezeti anyagok felhasználásával és a tartószerkezeti részletek kialakításával kapcsolatban az újonnan épült épületekhez képest jóval nagyobb bizonytalanság kezelése szükséges. A tartószerkezeti elemzésekhez számos olyan szerkezeti- és anyagjellemző ismerete szükséges, amely történeti szerkezetek esetében általában nem áll rendelkezésünkre a szokványos vizsgálatok eredményeként, vagy a meglévő tervek nem megfelelő részletessége, esetleg hiánya miatt. A megfelelően megbízható alapadatok megállapításához ilyen esetekben célirányos diagnosztikai vizsgálatokat kell végrehajtani, lehetőleg a szerkezet legkisebb mértékű károsításával, azaz roncsolásmentes illetve minimális szerkezeti roncsolással járó vizsgálatokkal. Az előadásban elhangzó esettanulmányokon keresztül bemutatjuk, hogy történeti építmények vizsgálata esetén is hatékonyan alkalmazhatók azok az eljárások, amelyek több, elsősorban roncsolásmentes szerkezetdiagnosztikai és monitoring módszer együttes alkalmazásán alapulnak.
9:25-9:45	prof. Dr. ORBÁN Zoltán egyetemi tanár, okl. építőmérnök: Korai vasbeton épület tartószerkezeti megbízhatóságának értékelése numerikus analízis és diagnosztikai módszerek integrálásával
	Az előadás egy esettanulmányt mutat be egy korai vasbetonszerkezet szerkezeti megbízhatóságának értékelésére szolgáló módszertanról, amely elsősorban roncsolásmentes diagnosztikai és numerikus elemzési módszerek kombinációját

	<p>alkalmazza. Az esettanulmány tárgya a kaposvári Csíky Gergely Színház műemléki védettséggű épülete, amely 1911-ben épült, egy olyan időszakban, amikor a tervezési módszertant és az építési folyamatot még meglehetősen kezdetleges szabvány keretrendszer támogatta. Az előadás során bemutatom, hogy numerikus analízist és főként roncsolásmentes vizsgálati módszereket integráló többfázisú értékelési eljárás alkalmazásával a tartószerkezeti értékelés bizonytalansága jelentősen csökkenthető. Az alkalmazott eljárás eredményeként a teherbírás növelését célzó szerkezeti beavatkozások mértéke csökkenthetővé vált, ami jelentős költségmegtakarítást eredményezett.</p>
9.50 – 10.15	PATARTICS Zorán Ybl Miklós- és Pro Architectura díjas építész: Dilemmák - a pécsi Palatinus Hotel tervezésének margójára
	<p>Ahogy számomra az építészet nem választható szét külsőre és belsőre, és a tervezés szerves része az utolsó részlet is, úgy nehezen tudom értelmezni a 'műemléki' és a kortárs tervezés különbségtételét is. Mégis vannak szakterületek, technológiák, amelyek az elmélyülés okán némileg ennek ellenkezőjét bizonyítják, különösen ha olyan területekre tévedünk, amik a napi tervezési gyakorlatban különlegesnek számítanak. De mi lesz, ha a szakterületek önálló életre kelnek, és a rész felülkerekedik az egészen? Mi lesz a hitelességgel, ha a kor technológiája megkerülhetetlen? Mi az érték? Mihez képest? És végül ki dönti el ezeket a kérdéseket?</p>
10.15 – 10.35	NEMODA Ferenc okl. építésztervező szakmérnök, okl. településmérnök, okl. környezetmérnök, okl. történeti épületdiagnosztikai és rehabilitációs szakmérnök: Hagyományos és történeti magastető műemléki felújítás tervezésének építészeti és épületgépészeti összefüggései gyakorlati példán keresztül
	<p>Jelen előadás szeretne rámutatni arra, hogy egy úgynevezett egyszerű gépészeti tervezés és kivitelezés, hogyan tehet tönkre egy történeti faanyag szerkezetet, hiszen rendszerint különböző építőanyagokat kell kombinálni, és a konstrukciók tervezésénél számos kihívással kell szembenézni. Ezek közé tartoznak a faanyag típusa, a változó élettartama, a változó időjárási és környezeti tényezők, a gépészeti eszközökből kiáramló páratartalmú és kémia összetételű anyagok figyelembevétele, valamint a faanyagok korai elhasználásának méretezése. Miközben a faanyagok védelme fontos szempont a magastetők tervezésénél, sok esetben a gépészeti tervezés és kivitelezés hiányosságai miatt nem figyelnek eléggé a faanyagok védelmére.</p>
10.35-10.45	kávészünet
10.45 - 11.10	prof. Dr. MEZŐS Tamás okl. építőmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök: Gondolatok egy elhanyagolt állapotú védett épület rehabilitációjáról
	<p>A műtárgy-szemléletű műemlékvédelem sokszor nehézségeket gördített védett épületek rehabilitációja elé. Olyan szerkezeteket is igyekeztek értékékként kezelni, melyek fizikai állapotuk miatt már megmenthetetlenek voltak. A példaként bemutatott épület funkciójának elvesztése után évekig lakatlanul állt és a tulajdonos még a szükséges karbantartási feladatokat is elhanyagolta. Ennek következtében az épületen olyan károk is keletkeztek, amelyek kizárólag az elhanyagoltságból adódtak (tető beázása, fafödémek gombafertőzöttsége, súlyos falnedvesse miatt keletkező falazatromlás), még az eredeti értékek megőrzését is lehetetlenné tették. A bemutatott példán megkíséreljük megvalósítani a lehetetlent: a bontástól megmentett épület védettségének garantálását.</p>
11.10 – 11.30	BODÓ Balázs okl. építészmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök: A római Palazzo Falconieri komplex épületkutatása
	<p>Egy 16. század első felében épült többperiódusú épület komplex kutatása még a legalaposabb előkészületek mellett is járhat meglepetésekkel és új eredményekkel. Ha az épület ráadásul az Örök Város szívében - a megszokottól eltérő szakmai és kulturális környezetben - található, és amely Borromini-féle barokk periódusa az olasz és nemzetközi szakirodalom érdeklődését is kiváltja, még izgalmasabb kutatási területté válik. A restaurátorokkal és más szakágakkal párhuzamosan végzett kutatások során bár kiemelt figyelmet fordítottunk a barokk mester átépítésére, bizonyos szempontból a folyamat végén mégis a későbbi periódusokhoz kapcsolódóan előkerült, és későbbi felújítás során elengedhetetlen ismeretanyag hozott látványosabb eredményt: értelmezve</p>

	a Tevere-part rendezésének gyakran méltatlanul elhanyagolt szerepét az épület történetében, valamint felfedve ezen átépítés szerkezetileg is magas színvonalát.
11.30 – 12.15	ANGYAL Tibor, okl. építész: A Szent István-terem újjáépítése
	Az egykori Királyi Palota elsőként újrateremtett történelmi dísztermének hatéves története a rekonstrukciós tervezés első lépéseitől a művezetésig. Személyes visszaemlékezés a Hauszmann Alajos és Györgyi Géza művészetének nyomába szegődött tervezőtől.
12.15 – 12.45	ebéd az Expo területén
12.50 – 13.10	LACZKOVICS János okl. építészmérnök, épület- és tartószerkezeti szakértő: Történeti szerkezetek vizsgálata és igazolása használati tapasztalatok ill. korábbi előírások alapján
	Elődeink nem ismertek szabványokat, de logikusan gondolkodtak és képesek voltak hosszú századokig állékony szerkezeteket alkotni, melyek épített örökségünk értékes elemei, s egyúttal anyagi értéket is képviselnek. A meglévő épületek teherhordó szerkezeteire vonatkozó TSZ 01-2013 Műszaki Szabályzat - bizonyos feltételek teljesülése esetén - lehetőséget ad a használati tapasztalatok kvázi próbaterhelésként való figyelembe vételére, de arra is, hogy a régi szerkezeteket az építésük idején, vagy a fennállásuk során érvényben volt korábbi előírások alapján igazolják. Ráadásul ezek a módszerek - az azonos biztonsági szint elve alapján - a meglévő épületekbe kerülő új szerkezetek, vagyis átalakítások, vagy akár ráépítések esetén is használhatók. Az előadás ezen - nagyobb tervezői szabadságot adó, de egyúttal nagyobb felelősséggel is járó - módszer alkalmazásának lehetőségeit és korlátait járja körül, konkrét példák, helyreállítások bemutatásával.
13.15 – 14.00	RUZSICS László Belvárosi Építő Kft. ügyvezető igazgató és munkatársai: Az Esztergomi Bazilika felújításának építés-kivitelezési kérdéseiről
	BESEY László okl. építőmérnök: az Esztergomi Bazilika felújításának tartószerkezeti kérdései, műemléki szerkezetek speciális megerősítési megoldásai LÁSZLÓFI Károly okl. építészmérnök, építész tervező: műemléki terek funkció bővítő rekonstrukciója, megoldások az Esztergomi Bazilikában RUZSICS László Belvárosi Építő Kft, ügyvezető: Az Esztergomi Bazilika felújításának segédszerkezetei, állványozási megoldások HORVÁTH Tamás projektvezető: Az Esztergomi Bazilika kupola fedésének gyakorlati problémái
14:00 - 14.45	Dr. KUKAI Tibor egyetemi docens, okl. építőmérnök, BVMK örökös elnök – Dr. SZABÓ Éva, egyetemi docens, okl. építészmérnök, BVMK elnökségi tag: Történeti épületek helyreállítása az új jogszabályi változások tükrében
	Az új Építészeti törvény és a várható változások 2024-ben a műemlékvédelem területén. Építetők, tervezők, felelős műszaki vezetők, műszaki ellenőrök felelőssége és feladata a 2024-es jogszabályi környezetben. A műemlékvédelemhez kötődő jogosultságok áttekintése - milyen oklevélre, képzettségre, szakmai gyakorlatra van szükség a tervezés, kivitelezés, szakértés területén.
14.45-15.00	szakmai beszélgetés, kérdések, a fórum zárása - Dr. KOVÁCS-ANDOR Krisztián